

NORGE MINERALER AS
Langholmveien 6
4373 EGRSUND

Kontakt saksbehandler

Kirsten Allred, 51568933

Rapport etter tilsyn 18. mars 2024

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos NORGE MINERALER AS (virksomhetsnummer: 972779296).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i del 2.

Statsforvalteren avdekket avvik som dere må rette snarest

Statsforvalteren avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har ikke levert boreavfall til et lovlig mottak

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Vi ser alvorlig på avviket.

NORGE MINERALER AS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Statsforvalteren en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 15. juli 2024, se også varsel om pålegg om undersøkelse på neste side.

Statsforvalteren har ingen anmerkninger

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere kan bli pålagt å gjennomføre vedtak

Statsforvalteren varsler at vi med hjemmel i forurensningsloven § 51 vurderer å pålegge NORGE MINERALER AS å foreta en undersøkelse av forurensningsgraden i de deponerte boremassene og en detaljert porevannsundersøkelse i området massene er deponert. I tillegg må det undersøkes om nærliggende vassdrag, og eventuelle brønner eller drikkevannskilder, har blitt påvirket som følge av avrenning fra massene fra NORGE MINERALER AS. Undersøkelsen skal konkludere med om det er behov for tiltak for å motvirke forurensning eller ikke.

Plan for miljøundersøkelse skal sendes til Statsforvalteren innen 15. juli 2024. Miljøundersøkelsen skal gjennomføres innen 1. desember 2024.

Eventuelle kommentarer til dette varselet oversendes Statsforvalteren i Rogaland senest to uker etter at dette brevet er mottatt.

Dere vil bli pålagt å betale et gebyr

Statsforvalteren opplyser om at NORGE MINERALER AS må betale et gebyr for tilsynet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til forurensningsforskriften kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere vil bli varslet om gebyrsats før saken avsluttes.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til sfropost@statsforvalteren.no ved Kirsten Allred. Merk svaret med saksnummer 2024/4844 og tilsynsnummer 2024.179.I.SFRO.

Del 2: Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten har ikke levert boreavfall til et lovlig mottak

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 32 *Håndtering av næringsavfall*

Beskrivelse av krav

Den som produserer næringsavfall, skal sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

NORGE MINERALER AS har siden 2020 foretatt prøveboringer i områder rundt Helleland i Eigersund kommune. Avfallet som oppstår fra boringen regnes som næringsavfall, fra midlertidig anleggsdrift. Avfallet består av avvannet boremasse fra 196 borehull (per 18. mars 2024).

Avfallet ble, fra prøveboringen startet, overlatt til Bertelsen & Garpestad AS for videre håndtering. Fram til begynnelsen av mars 2024 har dette avfallet blitt levert til to ulike gårds- og bruksnumre i Eigersund kommune. På begge steder foreligger det tillatelse til nydyrking (vedtak gitt av Eigersund kommune i hhv. 2016 og 2022). I henhold til en oversikt utarbeidet av Bertelsen & Garpestad AS har det i perioden 17.08.20 – 29.02.24 blitt levert 427 tonn «borestøv/slam» til «tippsted Sleveland», og

60 tonn til «tippsted Kjelland» i tillegg til 50 tonn «andre gravemasser». Oversikten er datert 07.03.2024.

I begge nydyrkingstillatelsene har Eigersund kommune satt følgende vilkår: «Dersom det i nydyrkingsarbeidet tilføres eksterne masser, skal disse være rene – dvs. kun bestå av stein, grus, sand og jord». Avfallet fra NORGE MINERALER AS regnes ikke som verken stein, grus, sand eller jord. Statsforvalteren fikk per telefon den 29. april 2024 også bekreftet fra Eigersund kommune at boreslam/boremasser ikke anses som rene masser.

På kontrolldagen ble Statsforvalteren gjort kjent med at det var gjort en undersøkelse av den geokjemiske sammensetningen av boreavfallet. Arbeidet ble sannsynligvis påbegynt våren 2022 (jf. opplysninger gitt av NORGE MINERALER AS per telefon 22. april 2024).

Rapporten fra undersøkelsen (utarbeidet av SRK Consulting (UK) Limited og datert 29. september 2023), vurderer boreslam i fem prøver fra Høyland og Skeipstad. Gjennom ulike metoder er rapportens formål å vurdere hvorvidt boreslammet har et syredannende potensial, eller et utlekkingspotensial. Den vurderer også hvorvidt man skal håndtere boreslammet som farlig avfall, og om det er reaktivt.

Rapporten fant at bergarten har en stor bufferkapasitet, som gjenspeiles av nøytrale og alkaline pH-verdier gjennomgående i undersøkelsene. Rapporten konkluderer med at boreslammet ikke møter kriteriene for farlig avfall, men at det er reaktivt. Boreslammet har et høyt innhold av krom, nikkel og sink, som overstiger normverdiene (jf. forskrift om begrensning av forurensning kapittel 2 vedlegg 1). Dette gjenspeiles også i utlekkingsstestene som er utført, hvor konsentrasjonene av krom, sink, sulfat, nikkel og bly var forhøyet.

Fordi man under laboratorieundersøkelsene fant et høyt utlekkingspotensial, blir det nevnt i rapporten at det er mulig at en mobilisering av elementene listet over kan skje under feltforhold. Dette har ikke blitt undersøkt i forbindelse med rapporten, men SRK Consulting (UK) Limited skriver at plassering av boreslammet bør beskrives i en avfallshåndteringsplan, og håndtert på en slik måte at all kontakt med vann kan bli samlet opp og overvåket med tanke på mobilisering av skadelige elementer.

Dette har ikke blitt fulgt opp av NORGE MINERALER AS, og massene har blitt plassert uten at man har vurdert avrenning av potensielt skadelige metaller til vannkilder i nærheten. Statsforvalteren vurderer dette som et brudd på forurensningsloven § 7, som gir en allmenn plikt til å unngå forurensning. Andre ledd i samme lov sier at dersom det er fare for forurensning i strid med loven, skal den ansvarlige for forurensningen sørge for tiltak for å hindre at den inntreffer. Dersom forurensningen allerede har oppstått skal den ansvarlige sørge for tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den.

I dette tilfellet har NORGE MINERALER AS deponert masser med et dokumentert forurensende potensial på landbruksjord, med mulig avrenning til anadromt vassdrag, uten å iverksette noen avbøtende tiltak eller noen form for overvåking. Dette til tross for at Statsforvalteren i uttale til varsel om utvidelse av undersøkelsesarbeid i Bjerkreim og Eigersund kommune datert 12. juli 2021, skriver følgende angående borekaks:

Statsforvalteren minner om, at borekaks er å betrakte som næringsavfall jf. forurensningsloven § 27a andre ledd og at næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte jf. forurensningsloven § 32.

Dersom Norge Mineraler AS mener borekaksen ikke er forurenset og ikke er å betrakte som næringsavfall, må de gjøre grundig rede for dette i miljørisikovurderingen.

Rapporten, som gir den miljømessige påvirkningen gjennom geokjemiske analyser, viser tydelig at borekaksen/boremassen har et forurensningspotensiale, og den skulle derfor i henhold til lovverket blitt håndtert som næringsavfall, dvs. vært levert til et lovlig avfallsmottak.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av NORGE MINERALER AS sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Statsforvalterens risikobaserte tilsyn.

Fra Statsforvalteren deltok:

- Kirsten Allred
- Sissel Berntsen

Kontaktperson hos NORGE MINERALER AS:

- Tone-Lise Rustøen

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende NORGE MINERALER AS ble kontrollert under tilsynet:

- Norge Mineraler, Langholmveien 6, Eigersund

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert:

- Avfall
- Internkontroll

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Avtale om uttak av sprengsteinsmasser på gnr. 115 bnr. 4, mellom Janne S. Sleveland Søyland og Bertelsen & Garpestad AS datert 11.10.2016

- Brev av 05.01.2016 fra Eigersund kommune: Søknad om godkjenning av plan for nydyrking gnr 115 bnr 4 i Eigersund kommune – nydyrkingstillatelse
- Avtale tipp GNR 44 BNR 5 mellom Tor Henning Sleveland og Bertelsen & Garpestad AS, datert 24.05.2022
- Brev av 27.01.2022 fra Eigersund kommune: Søknad om godkjenning av plan for nydyrking gnr 44 bnr 5 – Tor Henning Sleveland - vedtak
- "A geochemical characterization of exploration drill cuttings for the Eigersund Project", Norway. Prepared for Norge Mineraler AS. Date Issued: 29 September 2023

Del 4: Annen informasjon

Dere har anledning til å kommentere rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Statsforvalteren innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Statsforvalterens postjournal på einnsyn.no, i tråd med offentlighetsloven.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Kirsten Allred
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Eigersund kommune	Postboks 580	4379	Eigersund
BERTELSEN & GARPESTAD AS	Hovlandsveien 70	4374	EGERSUND
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Janne S Sleveland Søyland	Slevelandsveien 42	4373	Eigersund
Tor Henning Sleveland	Krossmoveien 634	4373	Eigersund